

Ֆինանսական կայունության հաշվետվություն (2007թ. տարեկան)

2008-05-05

«Ֆինանսական կայունության հաշվետվությունում» ներկայացված են Հայաստանի ֆինանսական համակարգի կայունությանը սպառնացող հավանական ռիսկերի գնահատումը և ֆինանսական համակարգի՝ այդ ռիսկերը չեզոքացնելու կարողությունը: Հաշվետվությունում ներառված ՀՀ մակրոտնտեսական միջավայրի և ֆինանսական համակարգի վերլուծությունների վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկատվությունը հրապարակվում է «ՀՀ ԿԲ տարեկան հաշվետվություն», «Գնաճի հաշվետվություն», «ՀՀ ֆինանսական համակարգը. զարգացումը, կարգավորումը, վերահսկողությունը» պարբերականներում:

ՆԱԽԱԲԱՆ

Վերջին տասնամյակում աշխարհի զարգացած երկրների կենտրոնական բանկերը, գների կայունությունից բացի, որպես առաջնային խնդիր են ամրագրել նաև երկրի ֆինանսական կայունությունը: ՀՀ կենտրոնական բանկը նույնպես ստանձնել է ֆինանսական կայունության ապահովման գործառույթը և 2006 թվականից սկսած՝ ֆինանսական կայունության խոցելիության գնահատման պարբերական մոնիտորինգ է իրականացնում: 2006 թվականին Հայաստանի ֆինանսական կայունության վերաբերյալ առաջին վերլուծությունը ներառվել է ՀՀ ԿԲ տարեկան հաշվետվությունում, իսկ ՀՀ կենտրոնական բանկի մասին օրենքում կատարված փոփոխությունների համաձայն՝ Կենտրոնական բանկը պարտավորվել է 2007 թվականից սկսած հրապարակել նաև Ֆինանսական կայունության վերաբերյալ հաշվետվություն: Ֆինանսական կայունության հաշվետվության նպատակն է տեղեկացնել ֆինանսական շուկայի մասնակիցներին և լայն հասարակությանը ՀՀ ֆինանսական կայունությունը խաթարող ռիսկերի և դրանց զարգացման հավանական ուղղությունների մասին: Հաշվետվությունը կոչված է գնահատելու ՀՀ ֆինանսական համակարգի ճկունությունն ու կարողությունը՝ չեզոքացնելու ֆինանսական կայունությունը վտանգող առկա և պոտենցիալ ռիսկերը՝ չխաթարելով ֆինանսական շուկաների ու հաստատությունների արդյունավետ գործունեությունը և ընկերությունների ու տնային տնտեսությունների ֆինանսական միջոցների արդյունավետ վերաբաշխման գործընթացը: ՀՀ ֆինանսական կայունության վրա ազդող ռիսկերը կարող են ծագել Հայաստանի տնտեսությունում, երկրից դուրս՝ արտաքին տնտեսությունում, և բուն ֆինանսական համակարգում: Այս առումով,

Ֆինանսական կայունության ապահովման կարևորագույն նախապայմաններն են՝

կայուն զարգացող ներքին և արտաքին մակրոտնտեսական միջավայրը, որի պայմաններում տնային տնտեսությունները և ձեռնարկությունները բավարար չափով վարկունակ կլինեն,

կայուն և արդյունավետ ֆինանսական համակարգը, որի ռիսկերը կլինեն խելամիտ ու կառավարելի սահմաններում,

գործունակ ֆինանսական ենթակառույցները, որոնց անխափան գործունեությունը չի խանգարի ֆինանսական համակարգի գործառույթների իրականացմանը:

Ելնելով վերոնշյալից՝ ՀՀ ֆինանսական կայունությունը վտանգող հավանական ռիսկերը հաշվետվությունում ներկայացված են 5 հիմնական ուղղություններով՝

համաշխարհային տնտեսության զարգացումներից ածանցվող ռիսկեր,

ՀՀ մակրոտնտեսական միջավայրի զարգացումներից ածանցվող ռիսկեր,

ՀՀ ֆինանսական շուկայում տեղ գտած զարգացումներից ածանցվող ռիսկեր,

ՀՀ ֆինանսական հաստատություններից ածանցվող ռիսկեր,

ՀՀ ֆինանսական ենթակառույցներից ածանցվող ռիսկեր:

Հաշվետվությունում ներկայացված են այդ ոլորտներում դրսևորված ռիսկերը և դրանց հնարավոր ազդեցությունը տնտեսության և ֆինանսական համակարգի բոլոր հատվածների զարգացումների վրա: Ընդ որում՝ հիմնական շեշտը դրված է ՀՀ բանկային համակարգի վրա ունեցած հավանական ազդեցության վրա, քանզի ֆինանսական հաստատությունների ակտիվների ավելի քան 90%-ը կազմում են առևտրային բանկերի ակտիվները: ՀՀ ֆինանսական համակարգի մյուս երկու բաղադրիչները՝ ֆինանսական շուկաները ու ենթակառուցվածքները, որոշ դեպքերում փոքր կշիռ ունեն ֆինանսական համակարգում, որոշ դեպքերում բավականաչափ զարգացած չեն, որ նշանակալի ազդեցություն ունենան ֆինանսական կայունության վրա:

